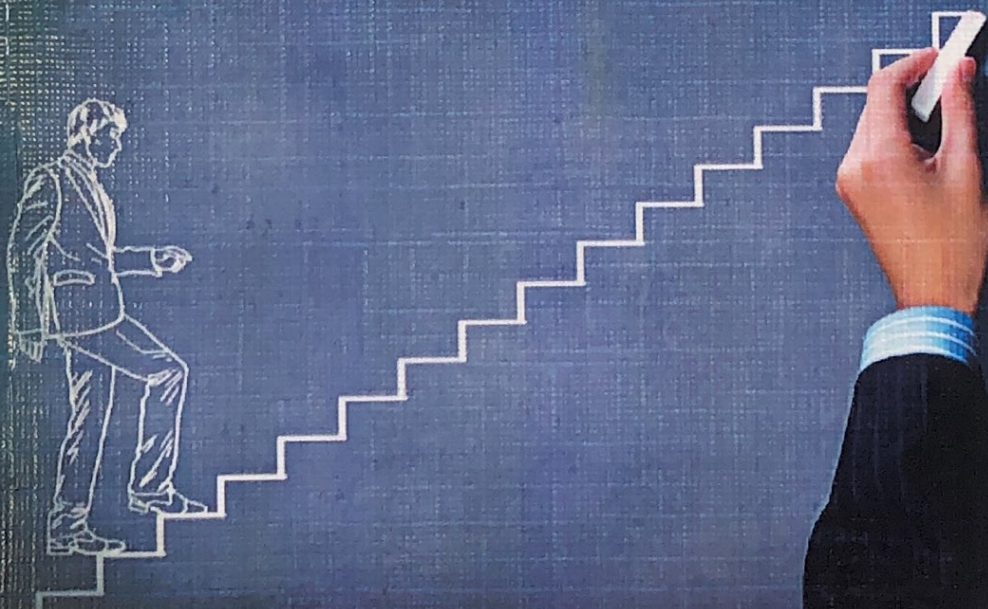

ПРОБЛЕМИ САМОРОЗВИТКУ ТА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
22 листопада 2017 року

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Кафедра педагогіки
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

**ПРОБЛЕМИ САМОРОЗВИТКУ
ТА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ
В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції

22 листопада 2017 року

Харків
2017

УДК 378.041 – 051(062.552)

П 78

*Друкується за рішенням Вченої ради
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської
обласної ради (протокол Вченої ради № 4 від 15 листопада 2017 р.)*

Редакційна колегія:

Пономарьова Г. Ф. - доктор педагогічних наук, професор, академік Міжнародної академії наук педагогічної освіти, заслужений працівник народної освіти України, Почесний громадянин Харківської області, ректор – голова;

Степанець І. О. - кандидат педагогічних наук, доцент,
проректор з науково-педагогічної роботи – заступник голови.

Члени редакційної колегії:

Дмитренко К. А. - кандидат педагогічних наук, керівник навчально-методичного відділу;
Павинська Н. А. - кандидат педагогічних наук, учений секретар;
Одарченко В. І. - кандидат педагогічних наук, доцент;
Демченко Н. Д. - кандидат філологічних наук, доцент;
Цуранова О. О. - кандидат мистецтвознавства, доцент;
Юрченко М. С. - кандидат історичних наук, доцент;
Хомік Г. М. - начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальність за якість і достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

П 78 Проблеми саморозвитку та самовдосконалення особистості в умовах модернізації педагогічної освіти : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (22 листопада 2017 р., м. Харків) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Х. : ФОП Петров В. В., 2017 р. – 352 с.

До матеріалів Усеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 22 листопада 2017 року, увійшли доповіді науково-педагогічних, педагогічних працівників вищих і загальноосвітніх навчальних закладів, студентів, магістрантів, аспірантів, здобувачів.

Тематика збірника охоплює теоретичні й практичні питання саморозвитку та самовдосконалення особистості в умовах модернізації педагогічної освіти, аналіз змістовних домінант і тенденцій підвищення якості освітнього процесу вищого навчального закладу, проблеми формування потреби в студентів щодо саморозвитку та самовдосконалення, деякі аспекти психолого-педагогічного й науково-методичного забезпечення цього процесу в освітньому середовищі, питання самореалізації особистості в системі формування ціннісних орієнтацій.

УДК 378.041 – 051(062.552)

© Харківська гуманітарно-педагогічна академія, 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДНЄ СЛОВО.....	3
<i>Абасалієва О. М.</i>	
ПРОЦЕС САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ У ПСИХОЛОГІЧНОМУ КОНТЕКСТІ.....	4
<i>Агеєнко Т. А., Пешик Т. Р.</i>	
САМОСТІЙНА РОБОТА З ДИСЦИПЛІНИ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ» ЯК ЗАСІБ САМОРОЗВИТКУ Й САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	6
<i>Александрова А. В., Змієвська В. О., Сичов Д. В.</i>	
ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	9
<i>Барабаш Є. М.</i>	
АНАЛІЗ МЕТРОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ВИРОБНИЦТВА ЯК СКЛАДОВОЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У ГАЛУЗІ ВИМІРЮВАНЬ.....	11
<i>Bakhmat L. V., Nosach O. O.</i>	
TEACHER TRAINING IN ENGLISH-SPEAKING COUNTRIES.....	15
<i>Башилай В. М., Хряпін Е. О., Широколава М. В.</i>	
ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА НА РОЗВИТОК НАВИЧОК САМОПІЗНАННЯ СТУДЕНТА.....	18
<i>Бган Т. С., Брілліантов А. О.</i>	
УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	20
<i>Бган Т. С., Колесниченко А. Ю.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В 1 КЛАСАХ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	23
<i>Бельмаз Я. М.</i>	
ВИКЛАДАЦЬКЕ ПОРТФОЛІО ЯК ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ МЕТОДІВ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	26
<i>Бех Л. С.</i>	
ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	29
<i>Бойченко М. І., Пятницька Д. В., Школа О. М.</i>	
ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ІЗ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	32

<i>Нікольський С. Б., Тарасенко А. О., Тарасенко О. О.</i>	
ФАХОВА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ЗА ДОПОМОГОЮ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	195
<i>Олешко В. Л., Олешко Т. Є.</i>	
ДЕЯКІ МЕТОДИКО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ НАД САМОВДОСКОНАЛЕННЯМ МУЗИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	198
<i>Оловаренко О. І.</i>	
ДИДАКТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ КОМУНІКАТИВНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ.....	200
<i>Оловаренко О. І., Кононенко Р. О.</i>	
САМООСВІТА ВЧИТЕЛЯ ЯК ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ.....	202
<i>Олянич Л. В., Олянич В. В.</i>	
ВИХОВАННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	205
<i>Павинська Н. А., Стовба М. В.</i>	
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ.....	209
<i>Пащенко Л. М., Полякова І. В.</i>	
ЗНАЧЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ТА САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....	213
<i>Петриченко Л. О.</i>	
ЗМІСТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ТА САМОРОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ НА ОСНОВІ КОНТЕКСТНОГО ПІДХОДУ.....	215
<i>Печериця К. П.</i>	
МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	221
<i>Пироженко О. С., Хряпін Е. О.</i>	
ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ.....	224
<i>Погода О. В., Ситковська Л. П.</i>	
ВПЛИВ МУЗИКИ НА ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ.....	227

діяльність на формування в учнів вміння самостійно набувати знання й застосовувати їх не тільки на уроках, але й у різноманітних життєвих ситуаціях за допомогою широкого використання групових форм навчання. Можливості для цього є на кожному без винятку уроці.

Список використаних джерел:

1. Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. Київ: Пед.думка, 2001. С. 14.
2. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Київ, 2003. С. 123–125.
3. Ярошенко О. Г. Проблеми групової навчальної діяльності школярів: дидактично-методичний аспект. Київ, 1999. С. 85.

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

Пироженко О. С., Хряпін Е. О.

Сьогодні наша держава впевнено входить в європейський і світовий простір. Перед нею постає завдання відповідати всім сучасним критеріям і стандартам освіти. Україна реформує систему освіти і один із основних напрямків її реформування є вдосконалення рівня професійної культури вчителя.

В універсальній діяльності вчителя формування професійної культури є однією з основних умов запровадження кращих стандартів вищої та середньої освіти в Україні. Своєю професійною культурою вчитель може максимально реалізувати інтелектуально-творчий потенціал завдяки оптимальному пристосуванню до накопиченого освітнього капіталу та в умовах кардинальних світоглядних змін.

Швидкі процеси становлення інформаційного суспільства, глобалізації та інформатизації в освіті, а також особливості сучасного ринку праці зумовили нові вимоги до рівня професіоналізму, інформаційної культури і компетентності майбутніх учителів історії. Зокрема, інформаційно-технологічний розвиток суспільства та важливість історії в галузі освіти вимагає формування нової інформаційної культури майбутнього вчителя історії.

Зміст інформаційної культури як складової професійної культури майбутнього вчителя історії слід розглядати з огляду на наявні протиріччя між бажаним рівнем інформаційної культури та недостатньою спрямованістю навчально-виховного процесу вищих педагогічних навчальних закладів на її формування; між розумінням сутності інформаційної компетентності майбутніх вчителів історії та сучасним рівнем обґрунтування її змісту.

Слід зауважити, що проблема формування інформаційної культури стала предметом наукового пошуку як вітчизняних, так і зарубіжних учених.

Методологічні засади розуміння сутності інформаційної культури висвітлено у працях Л. Вінарика, М. Вохрищевої, Н. Гендіної, Н. Морзе, Б. Семеновкера, Є. Семенюка та ін. Дослідженням інформаційної культури як чинника професійного становлення особистості займалися С. Анісімова, М. Астаф'єва, Г. Вишпинська, І. Казакова, Т. Рейзенкінд, А. Урсула.

Значна кількість наукових праць присвячена також аналізу теорії і практики професійної освіти майбутніх учителів історії. Найбільш значущими серед них є дослідження Є. Бондаревської, Б. Вульфсона, О. Грекова, А. Ільїнського, М. Лисенка, М. Нікандрова, С. Нікітчиної, А. Піскунова та ін.

Слід відмітити помітний внесок І. Зязюн, С. Сисоевої, які переконують у необхідності формування у майбутнього вчителя історії не стільки значних фактологічних знань з предмета, скільки системи знань методологічного характеру, які дозволяють самостійно аналізувати історичний матеріал, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки у подіях і явищах історичного процесу на засадах різних теоретичних концепцій, знань і вмінь, які забезпечують здатність самостійного відшукування потрібної інформації та її використання для навчального процесу й неперервної освіти та самоосвіти.

Узагальнення теоретичних підходів до визначення сутності культури та змістовних характеристик професійної культури вчителя дозволяє нам визначити, що інформаційна культура майбутніх вчителів історії є складовою їхньої загальної та професійної культури, складним особистісним новоутворенням, що охоплює інформаційну компетентність, соціально й професійно зумовлену сукупність ціннісних орієнтацій, мотивів і зразків діяльності в інформаційному середовищі, механізми соціокультурної регуляції, особистісні здібності, якості і характеристики.

Результати наукових пошуків щодо засадничих вимог до професійної діяльності майбутніх учителів історії дозволяють стверджувати, що питання

інформаційної культури у майбутнього вчителя історії передбачає цілісний розвиток його особистості, зокрема професійних здібностей, якостей і характеристик, таких як активність, відповідальність, дисциплінованість, пам'ять, увага, акуратність, самостійність, мислення, працелюбність, вимогливість до себе, а також комунікативних якостей.

Проведений аналіз змісту інформаційної культури майбутніх учителів історії дозволяє розглядати її як важливе професійно-особистісне новоутворення, яке цілісно формується у процесі професійної підготовки в результаті задіяння сукупності педагогічних умов, належного педагогічного моделювання процесу професійної підготовки майбутніх учителів.

Важливою складовою інформаційної культури майбутнього вчителя історії має бути система змістово-інструментальних знань, а саме: володіння базовою системою знань про інформаційну культуру сучасного педагога, знання норм і правил роботи з інформацією, правових аспектів інформаційної культури, технологій пошуку, сприйняття, переробки, трансляції, презентації, використання інформації в пізнавальних і дидактичних цілях, особливостей сучасного інформаційного середовища й інформаційних потоків у педагогічній діяльності.

Основу інформаційної культури майбутніх учителів історії мають становити системні фундаментальні фахові методологічні та практичні знання з історії, які забезпечують здатність до теоретичного аналізу історичних фактів, є підґрунтям для розуміння сутності й природи одержуваної інформації, оцінки її значущості у контексті цілісного історичного процесу. Оскільки основним видом професійної діяльності майбутніх учителів історії є викладання історичних дисциплін у загальноосвітній школі, важливою складовою їхньої інформаційної культури мають бути знання як нових інформаційно-комунікативних технологій, так й інформаційних технологій організації навчального процесу.

На сьогодні вчитель історії повинен мати не лише високий рівень фахової компетентності та педагогічної майстерності, а й бути готовий до опрацювання значних масивів історичної інформації, критично її оцінювати, виокремлювали причинно-наслідкові зв'язки подій і явищ історичного процесу, а також мати готовність до застосування сучасних інформаційних технологій у шкільній практиці.